

PLUNGĖS RAJONO SAVIVALDYBĖS KONTROLĖS IR AUDITO TARNYBA

SAVIVALDYBĖS ĮMONĖS „PLUNGĖS BŪSTAS“ RIBOTOS APIMTIES FINANSINIO AUDITO ATASKAITA

2020 m. birželio 30 d. Nr. IV-5
Plungė

ĮŽANGA

Plungės rajono savivaldybės kontrolieriaus pavaduotoja Laima Jurgutienė, vykdydama Savivaldybės kontrolieriaus įsakymą¹, atliko ribotos apimties finansinį auditą.

Audituojamas subjektas – Savivaldybės įmonė „Plungės būstas“ (toliau - Įmonė), juridinio asmens kodas 271042320, adresas: I. Končiaus g. 3, Plungė.

Audito tikslas – įvertinti iš Plungės rajono savivaldybės administracijos pagal Biudžeto lėšų naudojimo sutartis Įmonei pervestų biudžeto lėšų panaudojimą bei ankstesnių auditų metu teiktų rekomendacijų įvykdymą ir jų įtaką 2019 metų finansinių ataskaitų rinkinio duomenims.

Įmonės direktoriaus pareigas nuo 2019-02-04 eina² Audrius Šapalas. Vyriausiąja finansininke dirba Irena Senkienė, nuo 2020-02-18 apskaitininkė Jurgita Brasienė paskirta³ laikinai eiti vyriausiojo finansininko pareigas. Įmonė įsteigta Plungės rajono savivaldybės tarybos (toliau – Savivaldybės taryba). Įmonei perduotą ir jos įgytą turtą ji valdo, naudoja bei disponuoja juo patikėjimo teise. Įmonės įstatai patvirtinti Savivaldybės tarybos⁴ ir 2009-07-30 įregistruoti Juridinių asmenų registre.

Audito ataskaita yra sudėtinė išvadų, savivaldybės kontrolieriaus teikiamų Plungės rajono savivaldybės tarybai dėl pateikto tvirtinti Savivaldybės konsoliduotųjų biudžeto vykdymo ir finansinių ataskaitų rinkinių, biudžeto ir turto naudojimo, dalis. Planuojant ir atliekant auditą, nėra siekiama nustatyti visų Įmonės valdymui ar jos priežiūrai svarbių dalykų, todėl jie audito metu paprastai nėra nustatomi.

Vadovaujantis Valstybės ir savivaldybių įmonių įstatymu⁵ (toliau - Įmonių įstatymas) ir Finansinės atskaitomybės įstatymu⁶ Įmonės metinių finansinių ataskaitų rinkinį turi patikrinti

¹ Plungės rajono savivaldybės kontrolieriaus 2020 m. gegužės 29 d. įsakymas Nr. V-5 „Dėl Savivaldybės įmonės „Plungės būstas“ ribotos apimties audito“

² Plungės rajono savivaldybės administracijos direktoriaus 2019 m. sausio 31 d. įsakymas Nr. DP-21 „Dėl Audriaus Šapalo skyrimo į savivaldybės įmonės „Plungės būstas“ direktoriaus pareigas“ (iki 2018-12-20 direktoriumi dirbo Zigmantas Daugėla, nuo 2018-12-21 iki kol bus paskirtas į pareigas įmonės direktorius, Įmonės direktoriaus pareigas pavesa eiti² statybos inžinierei Vilijai Budreckienei.)

³ Savivaldybės įmonės „Plungės būstas“ direktoriaus 2020 m. vasario 20 d. įsakymas Nr. VI-11 „Dėl paskyrimo laikinai eiti vyr. finansininkės Irenos Senkienės pareigas“ ir 2020 m. gegužės 26 d. įsakymas Nr. VI-45 „Dėl paskyrimo laikinai eiti vyr. finansininkės Irenos Senkienės pareigas“

⁴ Plungės rajono savivaldybės tarybos 2009 m. birželio 25 d. sprendimas Nr. T1-185 „Dėl Savivaldybės įmonės „Plungės būstas“ naujos redakcijos įstatų patvirtinimo“.

⁵ Lietuvos Respublikos valstybės ir savivaldybių įmonių 1994 m. gruodžio 21 d. įstatymas Nr. I-722 (su pakeitimais ir papildymais, pagal 2018-05-24 įstatymo Nr. VIII-1181 nuostatas įsigaliojusias nuo 2018-06-02)

⁶ Lietuvos Respublikos įmonių finansinės atskaitomybės įstatymas

auditorius ar audito įmonė pagal Finansinių ataskaitų audito įstatymo reikalavimus. Savivaldybės kontrolės ir audito tarnyboms Įmonių įstatyme numatytos prievolės atlikti savivaldybės įmonių auditą panaikinta. Ribotos apimties audito ataskaitoje pateikiami tik audito metu atlikti ir nustatyti dalykai, nuomonė apie finansines ataskaitas nereiškia, pastebėjimai ir išvados apie biudžeto lėšų panaudojimą ir apskaitą, jų įtaką savivaldybės biudžeto lėšų ir turto naudojimui, valdymui ir disponavimui naudojami ataskaitoje dėl 2019 metų konsoliduotųjų ataskaitų rinkinių, savivaldybės biudžeto ir turto naudojimo vertinimo.

Audito apimtis ir taikyti metodai išsamiau aprašyti priede „Audito apimtis ir metodai“ (9 psl.)

AUDITO REZULTATAI

1. DĖL FINANSINIŲ ATASKAITŲ DUOMENŲ VERTINIMO

Finansinės ataskaitos privalo būti parengtos vadovaujantis Lietuvos Respublikos įmonių finansinės atskaitomybės ir buhalterinės apskaitos įstatymais bei Verslo apskaitos standartais, kad teisingai rodytų turtą, nuosavą kapitalą ir įsipareigojimus bei veiklos rezultatus. Įmonės aiškinamajame rašte⁷ verslo apskaitos standartai nurodyti netinkamą trumpinį – VSAFAS.

Pateikiame ankstesnio ir šio audito pastebėjimuose nurodytas rizikingas apskaitos bei veiklos sritis, kuriose nustatyti neatitikimai ir dėl jų pateiktos pastabos.

Trumpalaikis turtas

Įmonės trumpalaikio turto vertė, nurodyta 2019-12-31 balanse ir apskaitos registruose, yra 1 135 556 Eur, iš jų: per vienerius metus gautinos sumos – 390 225 Eur. Per vienerius metus gautinas sumas sudaro fizinių ir juridinių asmenų įsiskolinimas už daugiabučių namų bendrojo naudojimo objektų eksploatavimo ir administravimo paslaugas bei už Savivaldybės būsto ir Savivaldybės socialinio būsto fonde esančių gyvenamųjų patalpų nuomą nesumokėti mokesčiai.

Per vienerius metus gautinų sumų likutis 2019 metais padidėjo 25 275 Eur, (2018 m. - 9 170 Eur, 2017 m. padidėjo 26 038 Eur, lyginant likutį metų pradžioje su likučiu metų pabaigoje). Įmonės aiškinamajame rašte ir veiklos ataskaitoje nenurodyta, kas tam turėjo įtakos ir kokių priemonių Įmonė ėmėsi ir ateityje numato imtis, kad fizinių ir juridinių asmenų įsiskolinimas mažėtų, o ne kasmet didėtų.

Pakartojame ankstesnių auditų metu⁸ teiktus pastebėjimus dėl gautinų iš gyventojų sumų inventorizacijos nevykdymo ir dėl jų teiktas rekomendacijas:

Per vienerius metus gautinos iš gyventojų sumos neinventorizuotos. Dėl gautinų iš gyventojų ir mokėtinų sumų inventorizacijos nevykdymo rekomendacijos buvo teiktos ir ankstesnių finansinių ataskaitų auditų⁹ metu, tačiau Įmonė rekomendacijų neįgyvendino, motyvuodama, kad yra labai daug skolininkų, todėl šis darbas pareikalautų daug laiko. Jeigu, vadovaujantis teisės aktais, nustatančiais inventorizacijos ir skolų išieškojimo tvarkas, būtų vykdoma nors dalies gyventojų, daugiausiai įsiskolinusių ar ilgą laiką nemokančių, įsiskolinimų inventorizavimas, t. y. skolų atsiradimo (sumos, datos) nustatymas, tai būtų galima laikyti prevenciniu darbu skolų išieškojimo srityje, o kartu taip būtų stiprinamas Įmonės pasitvirtintų vidaus kontrolės procedūrų veiksmingumas.

Pagal Įmonių finansinės atskaitomybės įstatymą¹⁰ apskaitos duomenys turi būti pagrindžiami turto ir įsipareigojimų inventorizavimo duomenimis. Nustatyta, kad Įmonė, inventorizuodama gautinas sumas, nesilaikė Inventorizacijos taisyklių¹¹: neidentifikavo skolininkų, nesumokėjusių mokesčių ilgiau kaip vienerius metus, nesugrupavo skolų pagal jų atsiradimo datą. Vadovaudamasi Verslo apskaitos standartais,

⁷ SI „Plungės būstas“ 2019 m. aiškinamasis raštas 2020-04-03 Nr. D2-225

⁸ Savivaldybės įmonės „Plungės būstas“ finansinio audito ataskaita 2018 m. balandžio 25 d. Nr. IV-2; 2019 m. gegužės 24 d. Nr. IV-3

⁹ Savivaldybės įmonės „Plungės būstas“ finansinio (teisėtumo) audito ataskaita 2016 m. kovo 30 d. Nr. V-4, Savivaldybės įmonės „Plungės būstas“ finansinio audito ataskaita 2017 m. balandžio 21 d. Nr. IV-2

¹⁰ Lietuvos Respublikos įmonių finansinės atskaitomybės įstatymas 2001-11-06 Nr. IX-575; 16 str.8 p.

¹¹ Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1999 m. birželio 3 d. nutarimas Nr. 719 „Dėl inventorizacijos taisyklių patvirtinimo“

Įmonė turi inventorizuoti gautinas sumas ir įvertinti, ar neatgautos ilgiau kaip vienerius metus sumos neturi nuvertėjimo požymių. Pagal 18 Verslo apskaitos standartą¹², skoloms, neapmokėtoms ilgiau kaip vienerius metus, turi būti skaičiuojamas nuvertėjimas.

Pastebėjimai:

1. Įmonė 2019 m. gautinų sumų nesugrupavo pagal nemokėjimo terminus ir tolimesnių veiksmų dėl skolos atgavimo nevykdė ir nevertino, ar neatgautos ilgiau kaip vienerius metus sumos neturi nuvertėjimo požymių.

Dėl gautinų sumų nevertinimo ar neturi nuvertėjimo požymių, pastebėjimai ir rekomendacijos buvo teiktos ir ankstesniais metais, atliekant finansinius auditus:

2018 ir 2019 m. finansinio audito ataskaitose¹³ teikėme pastebėjimus dėl beviltiškų skolų – 10 389,28 Eur, - susidariusių dėl Savivaldybei nuosavybės teise priklausančiuose butuose gyvenusių nuomininkų likusių skolų ir jų nurašymo 2017 m. nesilaikant Verslo apskaitos standartų.

Įmonė 2017 m. gruodžio mėn. pateikė Savivaldybės administracijai prašymą¹⁴ leisti nurašyti beviltiškas skolas, - iš viso 10 389,28 Eur, - susidariusias dėl Savivaldybei priklausančiuose butuose gyvenusių (mirusių) nuomininkų likusių skolų. Įmonė, vadovaudamasi gautu pritarimu „nurašyti beviltiškas skolas (10 389,28 Eur), susidariusias Savivaldybei priklausančiuose butuose, kurių nuomininkai jau yra mirę, iš gyvenamųjų patalpų nuomos fondo lėšų pagal pridedamą sąrašą“, pateikė Savivaldybės administracijai prašymą pervesti lėšas iš butų nuomos lėšų į Įmonės sąskaitą kaip sumokėtas. Šios lėšos nebuvo surinktos ir nebuvo įmokėtos į Savivaldybės administracijos sąskaitą, kaip kiti už Savivaldybės būsto ir Savivaldybės socialinio būsto fonde esančių gyvenamųjų patalpų nuomą surinkti ir sumokėti mokesčiai. Beviltiškos skolos turi būti nurašytos vadovaujantis Verslo apskaitos standartais (t. y. mažinamas Įmonės kaupimo fondo (Savivaldybei nuosavybės teise priklausančių gyvenamųjų patalpų nuomos fondo, namų remonto, kiemų priežiūros), sąskaitos likutis ir atitinkamai gautinos sumos, o suma, kuri praėjusiais laikotarpiais buvo įtraukta į Įmonės pajamas, apskaityta sąnaudose), o ne panaudojant kitų nuomininkų sumokėtą nuomos mokestį.

Iš gyvenamųjų patalpų nuomos fondo lėšų 2017 m. nurašyta 10 389,28 Eur beviltiška skola vėl apskaityta 2018 m. gegužės mėn. sąskaitoje „Abejotinos gyventojų skolos“ ir apskaityta 2018-12-31 Įmonės balanse. „Abejotinų gyventojų skolų“ sąskaitoje apskaitytai 2017 metais pripažintai beviltiška skola 10 389,28 Eur sumai neskaiciavo nuvertėjimo ir nevertino, ar ši suma neturi nuvertėjimo požymių. Rekomenduojame beviltiškoms pripažintoms skoloms nurašyti, vadovaujantis Verslo apskaitos standartais, o jų apskaitą vidaus kontrolės ar valdymo tikslais vesti nebalansinėse sąskaitose.

Pastebėjimai:

2. Beviltiškoms pripažintos skolos nenurašytos, vadovaujantis Verslo apskaitos standartais ir kitais teisės aktais, reglamentuojančiais beviltiškų skolų nurašymą ir apskaitą, o apskaitytos balanse 2018-12-31 ir 2019-12-31, neįvertinus jų nuvertėjimo.

3. Netinkamai atliekant metinę gautinų sumų inventorizaciją, neidentifikuojami skolininkai, laiku nenustatomi skolų susidarymo terminai, jų susidarymo priežastys, ir priemonės skolų mažinimui ir savalaikiam lėšų surinkimui tampa neefektyvios.

Nuosavas kapitalas

Įmonės nuosavas kapitalas 2019-12-31 buvo 753 987 Eur. Jį sudarė Įmonės savininko kapitalas – 569 590 Eur, rezervai – 183 443 Eur ir nepaskirstytasis pelnas (nuostolis) – 954 Eur.

Įmonė, vadovaudamasi Savivaldybės tarybos sprendimais¹⁵ 2019 m. turėjo sumažinti „Įmonės savininko kapitalo“ sąskaitos dydį 29 806,2 Eur, o sumažino tik 17 811,91 Eur. Vadovaujantis savivaldybės tarybos sprendimu¹⁶ nuspręsta perduoti Plungės rajono savivaldybės administracijai valdyti, naudoti ir disponuoti patikėjimo teise Savivaldybei nuosavybės teise priklausančią, šiuo metu Savivaldybės įmonės „Plungės būstas“ patikėjimo teise valdomą

¹² 18-asis verslo apskaitos standartas „Finansinis turtas ir finansiniai įsipareigojimai“

¹³ Plungės rajono savivaldybės kontrolės ir audito tarnybos Savivaldybės įmonės „Plungės būstas“ finansinio audito ataskaita 2018 m. balandžio 25 d. Nr. IV-2, 2019 m. gegužės 24 d. audito ataskaita Nr. IV-3

¹⁴ SI „Plungės būstas“ 2017-10-23 raštas Nr. D2-967 „Dėl leidimo nurašyti beviltiškas skolas“

¹⁵ Plungės rajono savivaldybės tarybos 2019 m. balandžio 25 d. sprendimas Nr. T1-102 „Dėl savivaldybės įmonės „Plungės būstas“ nuosavo kapitalo dydžio pakeitimo“ ir Plungės rajono savivaldybės tarybos 2019 m. spalio 31 d. sprendimas Nr. T1-271 „Dėl savivaldybės įmonės „Plungės būstas“ nuosavo kapitalo dydžio pakeitimo“

¹⁶ Plungės rajono savivaldybės tarybos 2019 m. spalio 31 d. sprendimas Nr. T1-271 „Dėl savivaldybės įmonės „Plungės būstas“ nuosavo kapitalo dydžio pakeitimo“

negyvenamą patalpą¹⁷ ir registruoti Įmonės turto vertės sumažėjimą, mažinant įmonės savininko kapitalo dydį Savivaldybės administracijai perduodamo patikėjimo teise valdyti turto likutine verte (2019-10-31) - 11 994,29 Eur.

Pažymime, kad Savivaldybės tarybos sprendimo aiškinamajame rašte¹⁸ nurodyta: „Savivaldybės įmonė „Plungės būstas“ dalį jai perduoto turto apskaito ne savininko kapitalo, o kitų rezervų straipsnyje, todėl įmonės savininko kapitalas nemažės“, tačiau Tarybos sprendimo¹⁹ 2-ame punkte nurodyta „Registruoti Įmonės turto vertės sumažėjimą, mažinant įmonės savininko kapitalo dydį Savivaldybės administracijai perduodamo patikėjimo teise valdyti turto likutine verte (2019-10-31) - 11 994,29 Eur“.

Analogiška situacija buvo nustatyta ir 2018 m. ataskaitų audito metu:

2018 m. metais Įmonė Savivaldybės tarybos sprendimu²⁰ dėl nuosavo kapitalo dydžio pakeitimo sumažino nuosavą kapitalą ne „Įmonės savininko kapitalas“ sąskaitos dydį, o „Kitų rezervų“ sąskaitos dydį 3 151,17 Eur suma, dėl to Įmonės savininko kapitalas nesumažėjo.

Savivaldybės tarybos sprendimo²¹ 1-uoju punktu nuspręsta perduoti Savivaldybės administracijai valdyti, naudoti, disponuoti patikėjimo teise Savivaldybei nuosavybės teise priklausančią, šiuo metu SI „Plungės būstas“ patikėjimo teise valdomą nekilnojamą turtą²². Sprendimo 2-uoju punktu nuspręsta registruoti Įmonės turto vertės sumažėjimą, mažinant įmonės savininko kapitalo dydį Savivaldybės administracijai perduodamo patikėjimo teise valdyti turto likutine verte - 3 151,17 Eur.

Pažymėtina, kad tarybos sprendimo aiškinamajame rašte²³ nurodyta: „Savivaldybės įmonė „Plungės būstas“ dalį jai perduoto turto apskaito ne savininko kapitalo, o kitų rezervų straipsnyje, todėl įmonės savininko kapitalas nemažės“, tačiau sprendimo 2-ame punkte nurodyta „Registruoti Įmonės turto vertės sumažėjimą, mažinant įmonės savininko kapitalo dydį Savivaldybės administracijai perduodamo patikėjimo teise valdyti turto likutine verte - 3 151,17 Eur“.

Pastebėjimas:

4. Savivaldybės administracija turi išsiaiškinti priimto Tarybos sprendimo bei aiškinamojo rašto neatitikimus ir, įvertinus Įmonės dokumentus, priimti atitinkamus sprendimus dėl Įmonės savininko kapitalo dydžio tikslinimo.

Mokėtinų sumų ir įsipareigojimų

Mokėtinų sumų ir įsipareigojimų Įmonės balanse ir pateiktuose auditui apskaitos registruose ir dokumentuose 2019 metų pradžioje - 811 581 Eur, pabaigoje - 874 306 Eur. Šią sumą sudaro per vienerius metus mokėtinų sumų ir kiti trumpalaikiai įsipareigojimai: skolos tiekėjams už prekes, paslaugas ir darbus - 52 171 Eur, gauti avansai - 753 338 Eur, kitos mokėtinų sumų ir trumpalaikiai įsipareigojimai - 65 857 Eur.

¹⁷ Administracinės patalpos (unikalus Nr. 6893-5001-5018:0010, pastatas, kuriame yra patalpa, plane pažymėtas 2B2p, bendras plotas - 310,38 kv. m, statybos metai - 1935, rekonstravimo metai - 1959), esančią Vytauto g. 7-1

¹⁸ Plungės rajono savivaldybės administracijos turto skyriaus 2019 m. spalio 11 d. aiškinamasis raštas prie Plungės rajono savivaldybės tarybos sprendimo projekto „Dėl savivaldybės įmonės „Plungės būstas“ nuosavo kapitalo dydžio pakeitimo“

¹⁹ Plungės rajono savivaldybės tarybos 2019 m. spalio 31 d. sprendimas Nr. T1-271 „Dėl savivaldybės įmonės „Plungės būstas“ nuosavo kapitalo dydžio pakeitimo“

²⁰ Plungės rajono savivaldybės tarybos 2018 m. lapkričio 29 d. sprendimas Nr. T1-252 „Dėl savivaldybės įmonės „Plungės būstas“ nuosavo kapitalo dydžio pakeitimo“

²¹ Plungės rajono savivaldybės tarybos 2018 m. lapkričio 29 d. sprendimas Nr. T1-252 „Dėl savivaldybės įmonės „Plungės būstas“ nuosavo kapitalo dydžio pakeitimo“

²² Negyvenamoji patalpa - Sandėliavimo patalpos (registro įrašo Nr. 44/2215073, unikalus Nr. 4400-4946-3252:3210, bendras plotas 77,6 kv. m., pastato, kuriame yra patalpa, pažymėjimas plane 2B2p), esanti Vytauto g. 7-R1, Plungės m.

²³ Plungės rajono savivaldybės administracijos turto skyriaus 2018 m. lapkričio 13 d. aiškinamasis raštas prie Plungės rajono savivaldybės tarybos sprendimo projekto „Dėl savivaldybės įmonės „Plungės būstas“ nuosavo kapitalo dydžio pakeitimo“

2. ĮMONĖS VEIKLOS ATASKAITA

2019 metų Įmonės veiklos ataskaita parengta, nesilaikant Valstybės ir savivaldybių įmonių įstatyme²⁴ nustatytų reikalavimų: nepateikta informacija apie Įmonės veiklos strategijos ir veiklos tikslų įgyvendinimo rezultatus, galimus numatyti esminius rizikos veiksnius ir jų sumažinimo priemones, Įmonėje įdiegtą vidaus kontrolės sistemą. Įmonės veiklos plane nėra numatytų vertinimo kriterijų (rodiklių, kuriais būtų galima įvertinti jų įgyvendinimo rezultatus), t. y. nenurodyti nei kiekybiniai, nei kokybiniai rodikliai.

Įmonės veiklos tikslams įgyvendinti turi būti parengta ir patvirtinta ne trumpesniam kaip 4 metų laikotarpiui Įmonės veiklos strategija. Vadovaujantis Valstybės ir savivaldybių įmonių įstatymo 4 str. 4 d., įmonės savininko teisės ir pareigas įgyvendinanti institucija turi patvirtinti įmonės veiklos strategiją, metinius turto įsigijimo ir skolinimosi planus, metines pajamų ir išlaidų sąmatas. Įmonė buvo parengusi, o Savivaldybės administracijos direktorius patvirtino Įmonės 2017-2019 metų strateginį veiklos planą²⁵. 2019 metais planas tikslintas nebuvo.

Įmonės veiklos ataskaitoje²⁶ nėra pateikta informacija apie veiklos plane 2019 metams numatytus pasiekti rodiklius ir jų įvykdymą bei priežastis, dėl kurių plane numatyti prognozuojami rodikliai nepasiekti ar viršyti. Veiklos ataskaitoje pateikiama informacija apie 2019 metų atliktų darbų apimtis kiekybine ir (ar) vertine reikšme, palyginama su 2018 metų reikšmėmis, tačiau priežasčių, kodėl rodikliai yra padidėję ar sumažėję, nepateikta. Veiklos ataskaitos „2020 metų veiklos planas ir prognozės“ dalyje nėra nurodytų prognozuojamų ar planuojamų vertinimo rodiklių, kurių pagalba galima įvertinti, ar Įmonė pasiekė nustatytus siektinus rodiklius.

Atkreipiame dėmesį, kad Įmonė privalo:

- įvertinti Valstybės ir savivaldybių įmonių įstatymo pasikeitimus, susijusius su Įmonės veiklos reglamentavimu, ir teikti siūlymus patikslinti Įmonės įstatus, kad įstatai atitiktų galiojančius teisės aktus: dėl įmonės metinio finansinių ataskaitų rinkinio audito pagal Finansinių ataskaitų audito įstatymo²⁷ reikalavimus;

- rengiant Įmonės strategiją, vadovautis Plungės rajono savivaldybės valdomų savivaldybės įmonių ir kontroliuojamų uždarytų akcinių bendrovių pasiektų veiklos tikslų atitikties nustatytiems veiklos tikslams vertinimo tvarkos aprašu²⁸.

Pastebėjimai:

5. Įmonė neparengė ir neteikė Įmonės savininko teisės ir pareigas įgyvendinančiai institucijai tvirtinti ne trumpesniam kaip 4 metų laikotarpiui Įmonės veiklos strategijos, kurioje būtų išdėstyta ne tik Įmonės misija, strateginiai tikslai ir programos, siektini rezultatai, bet ir rezultatų vertinimo kriterijai.

6. Veiklos ataskaitoje nepateikta informacija apie Įmonės veiklos strategijos ir veiklos tikslų įgyvendinimo rezultatus, galimus numatyti esminius rizikos veiksnius ir jų sumažinimo priemones, Įmonėje įdiegtą vidaus kontrolės sistemą.

²⁴ Lietuvos Respublikos valstybės ir savivaldybių įmonių įstatymas, 1994-12-21, Nr. I-722 (aktuali redakcija po Lietuvos Respublikos valstybės ir savivaldybių įmonių įstatymo Nr. I-722 3, 4, 6, 9, 10, 11, 12, 13, 15, 16, 17, 19, 20, 21, 22, 23, 24 ir 26 straipsnių pakeitimo įstatymo, 2014-10-16 Nr. XII-1234, įsigaliojimo nuo 2015-01-01) 16 str. 2 d.

²⁵ Plungės rajono savivaldybės administracijos direktoriaus 2017 m. rugsėjo 15 d. įsakymas Nr. D-760 „Dėl Savivaldybės įmonės „Plungės būstas“ 2017-2019 m. strateginio veiklos plano patvirtinimo“

²⁶ SI „Plungės būstas“ 2019 metų veiklos ataskaita, 2020-04-03 Nr. D2-226

²⁷ Lietuvos Respublikos finansinių ataskaitų audito įstatymas 1999-06-15 Nr. VIII-1227(2018 11 15 įstatymu Nr. XIII-1630 (nuo 2019 05 01)(TAR, 2018, Nr. 2018-18920)

²⁸ Plungės rajono savivaldybės tarybos 2018 m. spalio 25 d. sprendimas „Dėl Plungės rajono savivaldybės valdomų savivaldybės įmonių ir kontroliuojamų uždarytų akcinių bendrovių pasiektų veiklos tikslų atitikties nustatyties veiklos tikslams vertinimo tvarkos aprašo patvirtinimo“

3. BIUDŽETO LĖŠŲ NAUDOJIMAS

Įmonė vykde Plungės rajono savivaldybės strateginiame plane²⁹ numatytą Pirties priežiūros veiklos užtikrinimo ir viešojo tualetų eksploatavimo programą. Šiai programai vykdyti ir joje nurodytam tikslui pasiekti pagal Biudžeto lėšų naudojimo sutartį³⁰ Įmonei iš Savivaldybės biudžeto³¹ skirta 45 000 Eur.

Pagal Įmonės pateiktą biudžeto išlaidų sąmatos vykdymo ataskaitą³², biudžeto lėšos Plungės miesto pirties, viešojo tualetų paslaugoms teikti ir pastatui (Telšių g. 3, Plungė) eksploatuoti panaudotos: darbo užmokesčiui ir socialinio draudimo įmokoms, ilgalaikio materialiojo turto einamojo remonto ir komunalinių paslaugų išlaidoms apmokėti. Įmonė, atsiskaitydama už biudžeto lėšų panaudojimą, Savivaldybės administracijai pateikia pirties, viešojo tualetų, pastato Telšių g. 3 pajamų ir išlaidų suvestines, kuriose nurodomos per atitinkamą laikotarpį surinktos pajamos ir padarytos išlaidos.

Pagal Biudžeto lėšų naudojimo sutartį³³ Įmonei Savivaldybės tarybos sprendimu³⁴ buvo numatyta skirti 40 000 Eur Daugiabučių namų atnaujinimo (modernizavimo) programai vykdyti. Papildomu susitarimu³⁵ 13 300 eur padidinti asignavimai programai vykdyti.

Pagal Biudžeto išlaidų sąmatos vykdymo ataskaitą³⁶, gauta iš Savivaldybės administracijos pagal pateiktus Įmonės prašymus ir panaudota 53 213,53 Eur asignavimų.

Vadovaujantis savivaldybės tarybos patvirtinta Įmonės surenkamų pajamų už gyvenamųjų patalpų nuomą planavimo, naudojimo, apskaitos ir atskaitomybės tvarka³⁷ per 2019 metus gyvenamųjų patalpų nuomos mokesčio priskaičiavo 130 456,73 Eur, surinko 130 640,82 Eur, pervedė į Savivaldybės administracijos sąskaitą 118 000 Eur. Pagal pateiktas paraiškas, iš Savivaldybės administracijos gavo 118 000 Eur, kurie panaudoti Savivaldybei nuosavybės teise priklausančiose gyvenamosiose patalpose ir bendrojo naudojimo objektuose atliktų remonto ir priežiūros darbų, nuomojamų gyvenamųjų patalpų administravimo ir eksploatavimo išlaidoms apmokėti, laikinai neapgyvendintų patalpų administravimo ir eksploatavimo išlaidoms apmokėti. Įmonė už lėšų naudojimą atsiskaito Savivaldybės administracijai, pateikdama biudžeto išlaidų sąmatos įvykdymo ataskaitas.

Nuomos lėšų panaudojimo metinę ataskaitą turi parengti Įmonės buhalterija ir pateikti įmonės veiklos ataskaitoje³⁸.

²⁹ Plungės rajono savivaldybės tarybos 2019 m. vasario 7 d. sprendimu Nr. T1-3 „Dėl Plungės rajono savivaldybės 2019-2021 metų strateginio veiklos plano patvirtinimo“ patvirtinta Infrastruktūros objektų priežiūros ir ūkinių subjektų remimo programa (08). Programos tikslas (kodas 02) - Pirties aptarnavimo veiklos užtikrinimas, miesto viešojo tualetų eksploatavimas (kodas 01).

³⁰ Plungės rajono savivaldybės administracijos ir Savivaldybės įmonės „Plungės būstas“ pasirašyta Biudžeto lėšų naudojimo sutartis, 2019 m. vasario 25 d. Nr. BT6-01-53

³¹ Plungės rajono savivaldybės tarybos 2019 m. vasario 7 d. sprendimas Nr. T1-4 „Dėl Plungės rajono savivaldybės 2019 metų biudžeto patvirtinimo“

³² Savivaldybės įmonės „Plungės būstas“ biudžeto išlaidų sąmatos 2019-01-01 vykdymo ataskaita (2020-01-09 Nr. 4).

³³ Biudžeto lėšų naudojimo sutartis, 2019 m. vasario 28 d., Nr. BT6-01-78 (40 000Eur) papildomas susitarimas 2019 m. gruodžio 19 d. (pakeista suma 53 300 Eur.).

³⁴ Plungės rajono savivaldybės tarybos 2019 m. vasario 7 d. sprendimas Nr. T1-4 „Dėl Plungės rajono savivaldybės 2019 metų biudžeto patvirtinimo“

³⁵ Papildomas susitarimas Nr. 1 prie 2019 m. vasario 28 d. Biudžeto lėšų naudojimo sutarties Nr. BT6-01-78

³⁶ Biudžeto išlaidų sąmatos vykdymo 2019 m. gruodžio 31 d. ataskaita (2020-01-10 Nr.3)

³⁷ Plungės rajono savivaldybės tarybos 2010 m. rugsėjo 23 d. sprendimas Nr. T1-211 „Dėl savivaldybės įmonės „Plungės būstas“ surenkamų pajamų už gyvenamųjų patalpų nuomą planavimo, naudojimo, apskaitos ir atskaitomybės tvarkos patvirtinimo“ (su pakeitimais pagal savivaldybės tarybos sprendimus 2011 m. vasario 24 d. Nr. T1-25, 2016 m. kovo 23 d. Nr. T1-75, 2016 m. rugsėjo 29 d. Nr. T1-262)

³⁸ Plungės rajono savivaldybės tarybos 2010 m. rugsėjo 23 d. sprendimu Nr. T1-211 patvirtintos Savivaldybės įmonės „Plungės būstas“ surenkamų pajamų už gyvenamųjų patalpų nuomą planavimo, naudojimo, apskaitos ir atskaitomybės tvarkos 7 p.

Pastebėjimas. Įmonės 2019 metų veiklos ataskaitoje apie gyvenamųjų patalpų nuomos lėšų panaudojimą pateikta tik dalis informacijos - apie 49,95 tūkst. Eur panaudojimą atliktiems statybos bei elektros priežiūros ir remonto darbams.

4. NE VISOS TEIKTOS REKOMENDACIJOS ĮGYVENDINTOS

Atliekant ribotos apimties tikrinimą³⁹, teikėme savivaldybės administracijai ir Įmonei išvadas dėl tikrinimo metu nustatytų pastebėjimų ir siūlėme laikantis nustatytų teisės aktais prievolių ir įpareigojimų:

- dėl Įmonės teikiamų paslaugų kainų ir tarifų patvirtinimo;
- dėl pastatų ir patalpų, kuriuos patikėjimo teise valdo savivaldybės administracija, ar socialinių būstų, esančių kaimo seniūnijose, administravimo;
- inicijuoti kitų teisės aktų, susijusių su įmonės veikla, pakeitimą ar tikslinimą.

Išvados:

1. Įmonės teikiamų paslaugų kainos, tarifai nėra patvirtinti Savivaldybės tarybos sprendimu:
 - socialinių būstų ar Savivaldybės būstų administravimo tarifas;
 - daugiabučių namų bendrojo naudojimo objektų administravimo tarifas;
 - kainos už kitas teikiamas atlygintinas paslaugas.
 2. Jeigu tarybos sprendimu patvirtinti maksimalūs administravimo mokesčio tarifai yra galiojantys ir šiuo metu administravimo paslaugas teikiančiam daugiabučių gyvenamųjų namų bendrojo naudojimo objektų administratoriui – SĮ „Plungės būstas“ - tai šita nuostata turi būti nurodyta ir tarybos sprendime, o ne tik aiškinamajame rašte prie tarybai teikiamo sprendimo projekto.
 3. Savivaldybės taryba nėra priėmusi teisės akto, kuriuo SĮ „Plungės būstas“ būtų paskirta pastato, esančio Liepgirių g. 27, Narvaišių k., Šateikių seniūnijoje, ar socialinių būstų, esančių kaimo seniūnijose, administratoriumi.
- Rekomenduojame:
1. Savivaldybės administracijai:
 - 1.1. užtikrinti, kad Įmonės teikiamų atlygintinų paslaugų kainos ir tarifai būtų nustatyti Savivaldybės tarybos sprendimu;
 - 1.2. tarybos sprendime aiškiai nurodyti, ar patvirtinti maksimalūs daugiabučių gyvenamųjų namų bendrojo naudojimo objektų administravimo tarifai galioja ir jau esamiems paskirtiems administratoriams;
 - 1.3. skiriant Savivaldybės administracijos patikėjimo teise valdomo turto administratorių, nurodyti perduodamo turto sudėtį, būklę bei nuspręsti, koku būdu bus atlyginta ar apmokėta už teikiamas paslaugas.
 2. Įmonės administracijai:
 - 2.1. Parengti ir teikti Savivaldybės administracijai ir tarybai tvirtinti:
 - socialinių būstų ar Savivaldybės būsto administravimo tarifą;
 - daugiabučių namų bendrojo naudojimo objektų administravimo tarifą;
 - kainas už kitas teikiamas atlygintinas paslaugas.
 - 2.2. Inicijuoti kitų teisės aktų, susijusių su Įmonės veikla, pakeitimą ar tikslinimą.

Pastebėjimas. Įmonė nepateikė informacijos, kad 2019 m. teiktos rekomendacijos yra įgyvendintos.

Rekomenduojame Savivaldybės administracijai:

1. Išsiaiškinti priimto tarybos sprendimo bei aiškinamojo rašto neatitikimus ir, įvertinus Įmonės dokumentus, priimti atitinkamus sprendimus dėl Įmonės savininko kapitalo dydžio tikslinimo.
2. Įpareigoti atsakingus savivaldybės administracijos darbuotojus, kad Įmonė parengtų ir pateiktų Įmonės savininko teises ir pareigas įgyvendinančiai institucijai tvirtinti ne trumpesniam kaip 4 metų laikotarpiui Įmonės veiklos strategiją, kurioje būtų išdėstyta ne tik Įmonės misija, strateginiai tikslai ir programos, siektini rezultatai, bet ir rezultatų vertinimo kriterijai.
3. Užtikrinti, kad Savivaldybės administracijai ir Įmonei teikiamos rekomendacijos būtų laiku ir pilnai įgyvendintos.

³⁹ Plungės rajono savivaldybės kontrolės ir audito tarnybos Ribotos apimties tikrinimo dėl pastato administravimo ataskaita 2019 m. lapkričio 25 d. Nr. IV-6

Rekomendacijos Įmonės direktoriui:

1. Parengti ir teikti Įmonės savininko teises įgyvendinančiai institucijai tvirtinti patikslintą Įmonės veiklos strategiją, kurioje būtų išdėstyti ne tik Įmonės misija, siektini rezultatai, bet ir rezultatų vertinimo kriterijai.
2. Įvertinti Valstybės ir savivaldybių įmonių įstatymo pasikeitimus, susijusius su Įmonės veiklos reglamentavimu, ir teikti siūlymus patikslinti Įmonės įstatus.
3. Įmonės veiklos ataskaitoje pateikti informaciją apie Įmonės veiklos strategijoje numatytų siektinų rezultatų įvertinimą.
4. Beviltiškomis pripažintas skolas nurašyti vadovaujantis Verslo apskaitos standartais ir kitais teisės aktais, reglamentuojančiais beviltiškų skolų nurašymą ir apskaitą.
5. Tinkamai atlikti metinę per vienerius metus gautinų sumų iš juridinių asmenų inventorizaciją, kad būtų identifikuoti skolininkai, tiksliai nustatyti skolų susidarymo terminai, jų susidarymo priežastys, ir imamasi priemonių skolų susigrąžinimui.
6. Inventorizuoti iš fizinių asmenų per vienerius metus gautinas sumas bei, vadovaujantis Verslo apskaitos standartais, įvertinti, ar neatgautos ilgiau kaip vienerius metus sumos neturi nuvertėjimo požymių, o nustačius nuvertėjimą, informaciją ir rezultatus pateikti finansinėse ataskaitose.
7. Užtikrinti savalaikį Įmonei teikiamų rekomendacijų įgyvendinimą.

Savivaldybės kontrolieriaus pavaduotoja

Laima Jurgutienė

Savivaldybės įmonės
„Plungės būstas“ ribotos
apimties finansinio audito
ataskaitos priedas

AUDITO APIMTIS IR METODAI

Audito metu vertinta, kaip Įmonė įgyvendino ankstesnių auditų metu teiktas rekomendacijas, ar nesikartoja nustatytos klaidos ir neatitikimai dėl Įmonės parengtų 2019 metų finansinių ataskaitų (2019 m. gruodžio 31 d. balansas, pelno (nuostolių) ataskaita, finansinių ataskaitų aiškinamasis raštas, nuosavo kapitalo pokyčių, pelno (nuostolių) ir pinigų srautų ataskaitos) bei Įmonės veiklos ataskaita. Audito ataskaita yra sudėtinė išvadų, savivaldybės kontrolieriaus teikiamų Plungės rajono savivaldybės tarybai dėl pateikto tvirtinti Savivaldybės konsoliduotųjų biudžeto vykdymo ir finansinių ataskaitų rinkinių, biudžeto ir turto naudojimo, dalis.

Auditas atliktas vadovaujantis Valstybinio audito reikalavimais⁴⁰, tarptautinių audito standartų reikalavimais.

Auditas atliktas siekiant gauti pakankamą užtikrinimą, jog ataskaitose nėra reikšmingų iškreipimų ir Savivaldybei nuosavybės teise priklausantis turtas valdomas, naudojamas ir disponuojama juo teisėtai.

Visiškas užtikrinimas yra neįmanomas dėl įgimtų vidaus kontrolės apribojimų ir to fakto, kad tikrintos ne visos (100 proc.) ūkinės operacijos ir ūkiniai įvykiai bei sudaryti sandoriai.

Įmonės turto vertė 2019 m. gruodžio 31 d. - 1 628 293 Eur, nuosavas kapitalas – 753 987 Eur, mokėtinos sumos ir kiti trumpalaikiai įsipareigojimai – 874 306 Eur.

Auditui taikytas kiekybinio reikšmingumo lygis yra 1 proc. balanso turto sumos, t. y. 16 283 Eur. Šis nustatytas reikšmingumo lygis yra didžiausia priimtina klaidų suma, naudojama vertinant, ar nustatytos pavienės klaidos arba jų visuma parodo, jog finansinės ataskaitos visais reikšmingais atžvilgiais yra teisingos. Be to, vertintas kokybinis kiekvienos nustatytos klaidos reikšmingumas.

Siekiant gauti įrodymų, reikalingų finansinio audito tikslams pasiekti, susipažįstant su vidaus kontrolės aplinkos bei vidaus kontrolės procedūrų pokyčiais, nuspręsta nevertinti vidaus kontrolės procedūrų veiksmingumo ir nuoseklumo, o audito patikimumą atrinktose audito srityse gauti atliekant pagrindines audito procedūras. Pagrindinės audito procedūros atliktos darbo užmokesčio, turto, per vienus metus gautinų ir mokėtinų sumų apskaitos srityse.

Audito įrodymai gauti taikant skaičiavimo, patikrinimo (rašytinių dokumentų nagrinėjimo), paklausimo ir kitas audito procedūras.

Audito metu panaudoti duomenys, gauti iš Įmonės administracijos. Atliekant auditą, laikytasi prielaidos, kad pateikti duomenys yra teisingi, dokumentai yra išsamūs ir galutiniai, o dokumentų kopijos atitinka originalus.

Už Įmonės 2019 metų finansinių ataskaitų parengimą ir teisingumą atsako Įmonės administracija, o Savivaldybės Kontrolės ir audito tarnyba atsako už ataskaitoje pateiktą išvadų ir pastebėjimų apie Įmonės finansines ataskaitas pateikimą.

Ribotos apimties auditas neatskleidžia Įmonės vykdomos veiklos taupumo, efektyvumo ir rezultatyvumo požūriui, todėl šiais aspektais Įmonės veikla audito metu nevertinta.

⁴⁰Lietuvos Respublikos valstybės kontrolieriaus 2002 m. vasario 21 d. įsakymas Nr. V-26 „Dėl valstybinio audito reikalavimų patvirtinimo“